

sympatiserede med de folk omkring hertugen, der ville have denne på den danske trone, og som søgte kontakt med danske kredse i den anledning. Hertugens rådgivere har i hvert fald i visse øjeblikke syslet med den tanke, at Hjort kunne blive nyttig i denne sammenhæng. At en mand som Wegener, Hjorts gamle kollega fra Sorø, aldrig var tryk ved ham, kan således have haft sine gode grunde.

Men heller ikke nu, da hertugens arkiv er tilgængeligt, og man har Hjorts breve til ham, er det muligt at give en helt klar fremstilling af dette forhold. Antagelig skyldes det det dobbelte og det svingende, som man oftest kan iagttage i Hjorts synspunkter og i hans færden. Man kan derfor ikke dadle Borup for, at han ikke har givet en udtømmende skildring af Hjorts forhold til augustenborgerne. En del af Hjorts breve til hertugen er i øvrigt havnet mellem de Danneskjold-Samsøeske papirer, hvorfor de ikke har været tilgængelige for forskningen. Meget kan de næppe heller bidrage til det nævnte problems løsning.

Nogen let tilgængelig personlighed er Hjort således ikke. Det er imidlertid et vidnesbyrd om Morten Borups dybe fortrolighed med Hjorts produktion og med tidens litterære og åndelige klima, at han alligevel har kunnet tegne et billede af ham. For læseren er det dog nok sværere at aftvinge Hjort den sympati, som bogens forfatter trods alt nærer for ham. Borup indrømmer vel, at Hjort »ikke har været nogen udelt tiltalende person«, men når han i bogens sidste linie kalder ham »den store uro i sin tids Danmark«, er det udtryk for en velvillig vurdering, som dog nok placerer Hjort på en allfor fremtrædende plads i sin samtid. Vel var der altid uro om ham, men de fleste i datiden følte ham nok oftest blot som et overfladisk irritament. Hans personlighed og hans

åndsform hindrede ham, trods hans begavelse, i at virke på andre og skaffe sig indflydelse. *H. P. Clausen.*

Ordbog over Danmarks Plantenavne. Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab ved Johan Lange. Bd. I. (Ejnar Munksgaards forlag, 1959).

De to første bind skal med udgangspunkt i den latinske systematik bringe en fuldstændig fortegnelse over de danske plantenavne, der fra de ældste tider er blevet bragt i anvendelse. Ja, forfatteren udfylder endog de til nu tomme rubrikker med egne forslag om lån fra norsk og svensk. Det 3. bind vil blive et register over de danske navne. Det kan allerede af det første bind ses, at der her er tilvejebragt et meget fyldigt supplement til både Ordbog over det danske sprog og Otto Kalkars Ordbog til det ældre danske sprog, idet der med en utrolig grundighed er excerperet alt fra både ældre og yngre såvel folkelig som videnskabelig terminologi, ligesom alle tidligere forskeres samlinger er indarbejdet. Den videnskabeligt set betydeligste indsats har Johan Lange dog uden tvivl ydet derved, at han har sat hele sin botaniske sagkundskab ind på at få opklaret, hvilke egenskaber ved planterne det er, som i hvert enkelt tilfælde har givet anledning til deres navne. Den sprogvidenskabelige kontrol, som tilsynet – de to ordbogsredaktører H. Juul-Jensen og Kaj Bom – har ført med de etymologiske afsnit, er en garanti for værkets høje videnskabelige kvalitet.

Niels Åge Nielsen.

Hugo Matthiessen: Hærvejen. En historisk-topografisk studie. (Gyldendal, 1959). 133 s. og 15 plancher.

Hugo Matthiessens klassiske studie foreligger her i en 5. udgave. Indholdet er uændret, opsætning og udstyr særdeles nydelig.